

Številka: 35105-0260/2022/6
Datum: 16.11.2023

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto (v nadaljevanju: ZVKDS), izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 - Odl. US 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1) na zahtevo stranke Mestne občine Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, ki jo po pooblastilu zastopa podjetje Vodar d.o.o., Pečovnik 24, 3000 Celje v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

I. Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto (v nadaljevanju: investitor) mora v zvezi s projektom »kanalizacija – nova povezava Streliška ulica – S-kanal« na parc. št. 1485, 1518, 1515, 1555, 1556, 1246/7, 1251, 1253, vse k.o. Novo mesto po priloženi projektni dokumentaciji, DGD, št. projekta 202202/010, ki jo je izdelalo podjetje Vodar d.o.o., Pečovnik 24, 3000 Celje (november 2023) in posega v enoto kulturnega spomenika lokalnega pomena *Novo mesto – Mestno jedro*, EŠD: 492 ter enoto registrirane nepremične kulturne dediščine, naslov *Novo mesto – Arheološko najdišče mestno jedro – Kandija*, EŠD: 493 pri izdelavi dokumentacije za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja upoštevati naslednje kulturnovarstvene pogoje:

1. Na območju predvidenih zemeljskih posegov (po priloženem zarisu), v skupni dolžini cca 170 m, je potrebno zagotoviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. **arheološko raziskavo ob gradnji** s stalno prisotnostjo arheološke ekipe (v sestavi 1 arheolog, 1 tehnik, 1 delavec), ob čemer se dokumentirajo vsi izpovedni tlorisi in profili.
2. Investitor oz. vodja gradbenih del morata zagotoviti, da se strojni izkop zemljine izvaja z ravno bagrsko žlico t.i. »planirko, da se lahko zagotovi strokovnim standardom ustrezno arheološko dokumentiranje!
3. Posamezne ugotovljene plasti je potrebno ročno počistiti in dokumentirati v tlorisu in profilu v skladu z metodologijo in standardi stroke ter v skladu s *Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Uradni list RS 3/2013)*!
4. V primeru odkritja arheoloških plasti, struktur ob arheološki raziskavi ob gradnji je dovoljeno le te izkopati v tolikšni meri, da se določijo gabariti za nadaljnje usmeritve varstva arheološke dediščine (tj. arheološka izkopavanja), ki bodo konkretizirane po pridobitvi preliminarne poročila o opravljeni predhodni arheološki raziskavi v dopolnitvi kulturnovarstvenih pogojev.
5. V ponudbo arheoloških raziskav je potrebno vključiti postizkopavalno analizo arhiva najdišča.
6. Rezultate arheološke raziskave je potrebno upoštevati pri tukaj predlagani gradnji.
7. Zaradi organizacije strokovnega konservatorskega nadzora je investitor in izbrani izvajalec arheološke raziskave pisno informacijo o pričetku arheološke raziskave in o pričetku zemeljskih del dolžan posredovati na ZVKDS, OE Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto, vsaj 7 dni prej.
8. Investitor si mora za izvedbo zgoraj predpisanih arheoloških raziskav (pod št. 1 in 2) pridobiti **izvajalca arheoloških del in posebno kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.**

II. Investitor si mora pred pridobitvijo kulturnovarstvenega mnenja pridobiti:

- **kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.**

III. Če na območju ali predmetu posega obstaja ali se najde arheološka ostalina, mora investitor od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine, ki je pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega mnenja za poseg.

IV. Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje.

V. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je za posege v spomenik treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje. To je treba pridobiti tudi za posege v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za posege v registrirano nepremično dediščino, če to obveznost določa prostorski akt. Za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, se kulturnovarstveno soglasje izdaja kot projektno soglasje v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS je dne 08.11.2023 po pooblaščenju prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev zaradi projekta »kanalizacija – nova povezava Streliška ulica – S-kanal« na parc. št. 1485, 1515, 1555, 1556, 1246/7, 1251, 1253, 1485, vse k.o. Novo mesto, ki predstavlja poseg v enoto kulturnega spomenika lokalnega pomena *Novo mesto – Mestno jedro*, EŠD: 492 in enoto registrirane nepremične kulturne dediščine, naslov *Novo mesto – Arheološko najdišče mestno jedro – Kandija*, EŠD: 493. Vlogi je bila priložena dokumentacija navedena v 1. točki izreka kulturnovarstvenih pogojev. Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je ta popolna.

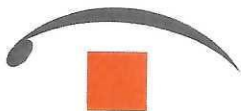
ZVKDS je z dne 01.06.2022 investitorju po pooblaščenju za obravnavani projekt izdal kulturnovarstvene pogoje 35105-0260/2022/2. Zaradi delne spremembe projekta (podaljšanje trase kanalizacije v dolžini cca 130 m, na parc. št. 1485, 1511, obe k.o. Novo mesto) je investitor po pooblaščenju z dne 02.08.2022 zaprosil za dopolnitev kulturnovarstvenih pogojev, ZVKDS je le te izdal z dne 05.08.2022 (št. dokumenta 35105-0260/2022/4).

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v registrirano nepremično dediščino se določijo v skladu z določbami prostorskega akta, za enote kulturnih spomenikov pa v skladu z določbo 4. člena *Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne obline Novo mesto* (Dolenjski uradni list št. 30, 16.05.2016). Varstveni režim za naselja in njihove dele je zapisan v 5. odstavku 4. člena *Odloka* in se glasi:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Za enoto registrirane kulturne dediščine *Novo mesto – Arheološko najdišče Mestno jedro – Kandija*, EŠD 493, velja sledeči varstveni režim iz *Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Novo mesto* (Uradni list RS, št. 101/2009, dalje OPN NM):

1. odstavek 98. člena za registrirano arheološko dediščino določa, da na območjih arheoloških najdišč, ki so registrirana kulturna dediščina, ni dovoljeno posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati

arheološke ostaline. V 2. odstavku istega člena je določeno, da so izjemoma dovoljeni posegi v registrirana arheološka najdišča, kot jih omogočajo ostale določbe prostorskega akta ob izpolnitvi enega od pogojev:

- v fazi priprave PGD dokumentacije ali pred posegom v prostor, pri katerem gradbeno dovoljenje ni potrebno, se izvede arheološke raziskave in rezultate upošteva pri vseh nadaljnjih aktivnostih (npr. pri pripravi projekta, pridobitvi gradbenega dovoljenja, gradnji),
- v okviru postopka priprave OPPN se izvede arheološke raziskave v smislu natančne določitve vsebine in sestave najdišča.

ZVKDS je glede na določen kulturnovarstveni režim izrekel naslednje kulturnovarstvene pogoje, in sicer: Na območju predvidenih zemeljskih posegov je potrebno zagotoviti **invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča**, tj. arheološko dokumentiranje ob gradnji s stalno prisotnostjo arheološke ekipe (v sestavi 1 arheolog, 1 tehnik, 1 delavec) zaradi:

- ocene prisotnosti arheoloških ostalin na tem območju
- določitve vrste in obsega arheoloških ostalin,
- ugotavljanja stopnje poškodovanosti arheološkega najdišča,
- ugotavljanja narave in globine stratigrafije.

Peti in šesti odstavek 29. člena ZVKD-1 določata, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih raziskav, če se upravičeno domneva, da je v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina, in grozi nevarnost za njeno poškodovanje ali uničenje. ZVKDS je s temi pogoji določil obveznost oprave predhodnih arheoloških raziskav zaradi zgoraj naštetih razlogov.

Stroški zgoraj predpisane arheološke raziskave (pod št. 1) so v skladu s sprejetimi predpisi del priprave zemljišča in bremenijo investitorja. Investitor si mora izbrati ustrezno usposobljenega izvajalca. Nekaj naslovov usposobljenih izvajalcev lahko na željo investitorja posredujemo na ZVKDS, OE Novo mesto. Za predpisano raziskavo si mora investitor (ali pooblaščen izbrani izvajalec) pridobiti posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo po 31. členu ZVKD-1.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega odločil, da je predlagani poseg investitorja možen v obsegu in na način, kot je določen v teh kulturnovarstvenih pogojih.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1). V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitor pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo.

Investitor mora k projektni dokumentaciji za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja, ki upošteva te kulturnovarstvene pogoje, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje. Kulturnovarstveno soglasje za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. Ker je za predlagani poseg investitorja predpisano gradbeno dovoljenje, bo ZVKDS v skladu z 31. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17) kulturnovarstveno soglasje zanj izdal v obliki mnenja (v nadaljevanju: kulturnovarstveno mnenje).

Zahtevi za izdajo kulturnovarstvenega mnenja mora investitor priložiti projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja. Zahtevi za izdajo soglasja mora priložiti tisti del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je v zvezi s predmetom soglašanja. Zahtevi za izdajo soglasja mora biti priloženo tudi naslednje dokazilo:

- kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.

Za kakršnakoli druga zemeljska dela v zvezi z obravnavanimi posegi, ki niso predmet priložene dokumentacije ali morebitno spremembo projekta si mora investitor pridobiti nove kulturnovarstvene pogoje.

Ti kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega soglasja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do pravnomočne odločitve o kulturnovarstvenem soglasju.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega mnenja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do izdaje kulturnovarstvenega mnenja. Za te kulturnovarstvene pogoje se ne plača upravna taksa (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Pripravila:

Tina Britovšek
univ. dipl. arheologinja
višja konservatorica

Pomočnik vodje območne enote:

dr. Tomaž Golob
konservatorski svetnik

Poslati:

- investitorju po pooblaščenju: Vodar d.o.o., Pečovnik 24, 3000 Celje - priporočeno